

Hitet tett az együttélő népek teljes egyenlőségéért melletti
és élesen állást foglalt a népcseré ellen

VILÁG OSSZÁG

Kolozsvár
1946 május 15

Szerkesztőbizottság: BENEDEK MARCELL, KACSÓ SÁNDOR, KÓS KÁROLY
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGÁR

Szerda
III. évfolyam, 106. szám

MOST ÉS ITT...

Mi mindig mindenről e'késünk, Késő az álmanak, a sikerünk, Révünk, nyugalmunk, ölelésünk, Mi mindig mindenről e'késünk. ADY

Igazán, milyen szép volt! Milyen nagy örömünk volt benne. Milyen kár, hogy olyan kevesen halhatták.

A színház a hibás. Nem hívta fel elég alaposan és kellő időben a közönség figyelmét. Ha idejében tudjuk, ilyen meg olyan propagandát csináltak volna, így és úgy megöltöttük volna a nézőteret stb. stb.

Imerősök fogunk meg ilyen és hasonló szemrehányásokkal az utcán. Azok közül is, akik ott voltak s azok közül is, akik röhögtek, hogy nem voltak jelen. A marosvásárhelyi körú vendégénekése a szótlanforgó kínos ügy, mely körül állk mosolyogni és állk másban vagy másokban keresni a hibát. A marosvásárhelyi székegy körú műsorán szerepelt az a figyelemzítő rejti Ady—Kodály dal is, melynek utolsó négy sorát a cikk élére tüzetem, mentességül a mentegőzőknek s magyarázatul a magyarázókóknak.

Merje vajaki tagadni közelebbi s távolabbi történelmi múltunk ismeretében, hogy nem találnak reánk pontosan Ady kíméletlenül lejárókra olvasott szavai. Vajami nehéző köd terjeng agyvelőnk tekervényei között. Valami tétova gyámoltalanság, valami bejártó sorvasztó bizonytalanság teszi botorkájóvá lépésünköt. Nézőnk, nézőnk és nem akarunk látni, néha aztán akarunk és merünk is, de taláhol félton megszűnőben bennünk az akarat s nagyotmerésünkben a hősködést észlelvesztjük az igaz hősiességét, mely taláhol megérte az áldozathozatát. Beléméltunk egy felszólásra kifosztott múltba s mindegyre lekéstünk a jövődőről. Lekéstünk s ha nem vigyázunk, könnyen lekéshtjük most is.

A népi erő üzenetét hozta ez a fiatal székegy legényekből és leányokból álló körú kolozsvárra. Az anyaföld üzenetét, melyhez tanulmányaik végeztevéj ezek a legények és leányok visszatérnek népünk vezetőinek tanítóinak. A székegy nép dala, melyet Kodály Zoltán szentje felszínre hozott és a zene világértékéivel egy rangsorba állított, álljunk és rajtuk keresztül tér vissza a népcseré, hogy önhizalmában megerősítse, öntudatában megnemesítse, életkedvét feltököztesse. De visznek ezek a fiatalok ezenkívül még mást is. Bachot és Fajestintát és népi zene éneket. A világba való kitékintést víknek magukkal, a műveltség fejlesztésére, fejlesztésére; támogatására vajó igényt, mely nem elégszik meg ezentul a kávéházak és tánc börtözös melódiáival.

Mennyit szajkóznak lapjainkban, ejszadó meglepéseinken, társas együttlétek szűkebb-körű szellemi mérközésein Bartókot és Kodályt. Milyen dagadó mellet emlegetjük őket megének előtt, mint nemzeti kiválóságunk magyarávottaságunk nyilvánvaló bizonyítékait. De léteben és gondolkodásban mintha nem is akarnánk felémelkedni hozzájuk. Nem akarjuk tudomásul venni, hogy életműüknek sarkalatos tanítása mindnyájunkat közös megújulásra kötelez. Nem akarjuk tudomásul venni, hogy ez a két kivételes, messzevilágító szellem és tanítványalk buzgó, lelkies csapat a zenekör Hjazagon, a zenei abc-én és minden leír szavukon, hanggyűjőkön keresztül éppen ahhoz a népcseré felkötésük visszavezetési minket, mely félkötésnek lényege, gyökere, fundamentuma. Ha megtanulunk egyszer valamikor vele együtt énekelni, vele együtt táncolni, szenvedni és örülni, együtt harcolni tétért, csaláért, fájóért, munkakapcsolóért, mindennapi kenyéért, fennmaradásért, jövődőrért: megnyerjük a nagy part, melyet a magyarság önmaga előtt behitt, önmagával, saját legjobb emberi értékekkel szemben folytat idestova egy zenei óta.

A marosvásárhelyi székegy fiatalok közt a fiatal szűkeben fiatal állhatatalt elhozta Kolozsvárra, mintegy felsőbb jóváhagyást s megerősítést kérve tőlünk, esztendőnk véli tanulmányunk legszűkebb gyümölcsét. Az alarták mutatni nekünk, hogy önk megerősítésük és megszűkeztetésük legjobbjaituk tanítják. Idévtázásunkkal, kölcseztválalásunkkal bizonyosságát adták abbéli esztendőszűkeztetésük, hogy magukévá tették tanítóit küldetésük.

Kölcsezőnös közeledés alakult ki a külügyminiszterek értekezletén

Megegyezésre jutottak az olasz jóvátétel és gyarmatok kérdésében

PARIS. — A külügyminiszterek szombati megbeszélése nagy előrehaladást hozott. Mint a Tass-iroda jelenti, Molotov szovjet külügyminiszter engedékenysége folytán a négy külügyminiszter között megegyezés jött létre az olasz gyarmatok kérdésében. Vitát egyedül Kirenajka sorsa okoz még, melynek gyámságát az angolok maguknak követelik.

Egyébként Azam bej, az Arab Liga főtákkára kijelentette, hogy Líbia lakossága — ha kell — erőszakkal fog szembeszállni az olasz gondnoksági közigazgatással. Mint mondta, az arabok husz évig harcoltak a líbiai olasz uralom ellen és nem

fogják eltérni annak helyreállítását. Tiltakozott Azam bej Libiának két részre: Kirenajkára és Tripolitániára való felosztása ellen is, mert ez veszélyeztetné az ország gazdasági egységét.

Jelentős haladást értek el a külügyminiszterek az Olaszország által fizetendő jóvátétel kérdésében is. Byrnes kijelentette, hogy egyelőre Molotov ama kérésével, hogy Olaszország 25 millió font jóvátételt fizessen a Szovjetunióknak.

Alfőtág megegyezésre jutottak a külügyminiszterek a békekonzferencia összehívásának időpontját illetőleg is. Molotov ugyanis hajlandónak mutatkozott arra, hogy a bal-

káni államokkal kötendő szerződéseket le- dolgoztatlan állapotban is a békeértekezlet elé terjesszék és csupán az olasz békeszerződés teljes megszerkesztéséhez ragaszkodott.

Semleges megfigyelés szerint Trieszt kérdésében hasonló engedékenységre lehet számítani az angol-szász külügyminiszterek részéről. Ez gyakorlatilag abban nyilvánulna meg, hogy Trieszt kikötőjét Jugoszláviának kelljenék.

Az értekezletet kapcsolatosan a moszkvai rádió hírmagyarázója kijelentette: „Számítálan hazug kommentár ellenére az előrehaladás jeleit látjuk a párisi értekezleten”.

Halálbüntetést kért mindkét közvádó Antonescura és büntársaira

A Szociáldemokrata Párt lapja Maniunak a vádlottak adójára való ültetését kéri

BUKAREST. — Megirtuk, hogy a romániai háborús főbűnösök ügyének tárgyalásán tanuként állott a védelem kérésére a Népbíróság elé a két reakciós pártvezér: Dinu Bratianu és Iuliu Maniu. Dinu Bratianunak, a Nemzeti Liberális Párt elvénhet főnökének székét hoznak és így ilve választó a feltett kérdésekre.

— Igen — mondotta —, jobarádságban voltam a marsallal. Igaz, hogy azt mondtam neki: rendelkezésére állók és szakértő személyeket adok neki. Antonescut 1940 szeptemberében pillanatnyilag a legmegjelölőbb embernek tartottam, hogy kormányt alakítsón.

Vallomása közben jóságosan mosolyog a vádlottak ketrece felé, mintha arról akarná biztosítani Antonescut és társait, hogy ő velük érzi.

Mihai Antonescu, a hirhéd Ica, megkérdezte Dinu Bratianutól, hogy vajjon a liberális bankok gazdaságilag segítettek-e a háborút azzal, hogy kölcsezőnőket jegyeztek?

— Parancsuralmi rendszerben — válaszolta Dinu Bratianu — a kormány parancsol és mindenki engedelmesskedik.

Amikor észrevette, hogy válasza nemcsak a teremben, hanem a külföldi újságírók között is nagy megdöbbenést keltett, mentegetni kezdte magát, de az elnök röviden leintette, hogy ő most nem vádlóként, hanem tanuként áll a bíróság előtt.

Ezek után arról vallott, hogy az ö politikai működése azokra az emlékiratokra szorított, amelyekkel a kormány ténykedését bírálgatta. Mihai Antonescu hangsúlyozta, hogy Dinu Bratianu megyei pártszervezeteinek utasításokat küldött, hogy azok az Antonescu-féle helyi közigazgatással együttműködjenek, majd kijelentette, hogy Dinu Bratianu listát adott üi neki, amelyeken azokat a liberális párti politikusokat tüntette fel, akiket mint polgármestereket és főispánokat Antonescuék kineveztek. Dinu Bratianu erről most semmit sem akar tudni.

Ica erre a csökönyös tagadásra a volt marsallhoz fordul és vállvonva ezt mondta Bratianuról:

— Gyáva és jellemtelen...! — és azal visszaült helyére.

A marsall azonos véleményen volt Icával:

— Megundorodtam — mondotta —, nem is teszek fel neki több kérdést.

Dinu Bratianu vallomása végén a ketrechez lépett, kezét fogott Dobrevall és Busilával, akiket, mint „szakértőket”, ő küldött be az Antonescu-kormányba, majd elhagyta a termet.

Mit vallott Maniu?

A védelem kérésére, mint mentő tanu állott a Népbíróság elé a romániai reakció legfőbb vezére is: Iuliu Maniu.

Mihai Antonescu kérdéseire Maniu kijelentette, hogy szeptember 6-a előtt tanácskozásokat folytatott Ion Antonescuval, akivel abban állapodtak meg, hogy Károly királytól egyikük sem fogad el kormányalakításra megbízást, de ha a király lemondásra tudják kényszeríteni, közösen fogadják kormányt alakítani. A kormány végül mégis ő nélküle alakult meg, de „a marsall ur kérésére” több kiváló szakértő adott az Antonescu-kormány-nak. Maniu ezután kijelentette, hogy nem akart nehézségeket okozni Antonescunak és azt sem akarta, hogy akármelyik román nehézségeket gördítsen a kormány útjába.

A Vasgárdával kapcsolatban kijelentette, hogy ő nem tagadhatja, de nem is állíthatja azt, hogy a Vasgárda a németek ötdiki hadoszlopa volt az országban.

— Ö — mondotta — annakidején azért kötött velük szövetséget, hogy az „illetgallitástól kimentse őket”.

Hat óra hosszat tartó tanuvallomása további részében bevallotta, hogy a fegyverszüneti tárgyalásokat azért halogatta, mert „nem akarta kalandba sodorni az országot”.

A fegyverszünet megkötését illetően kijelentette, hogy ő Antonescut tartotta a legilletkeesebbnek arra, hogy azt végrehajtja.

Távollása előtt Maniu odament a vádlottak számára fenntartott ketrechez és Ion Antonescunak és több társának egymás után kezét nyújtotta, a terem zugá felháborodása közben.

A Szociáldemokrata Párt központi lapja, a „Libertatea”, Maniu vallomásával kapcsolatban a következőket írja:

— Maniu Gyula helyre Antonescu mellett, a vádlottak ketrecében van!

— Nos — mondotta Stoica közvádó —, az alartások semmi egyebet nem tettek, minthogy ezeket a direktívákat magukévá tették.

Ezek után az Antonescu-kormány rémtettelt: a büntető bírókat, a deportálásokat az anglisasi tárcosok bíróságokivall lemeszárítását sorolta fel. Mindkét közvádó halálbüntetést kért a vádlottakra.

A vádészól ehangzása után a védelem kapott szót. Lapzártakor a tárgyalás folyik.

A háborús főbűnösök ügyében ehangzettek már a vádészólék is. Saracu népligység az irásbeli bizonyítékokat és a tanuk vallomását állította egymás mellé és ezek alapján bizonyította Antonescuék bűnösségét.

Stoica közvádó beszédében arra mutatott rá, hogy Antonescuék az egész emberiség ellen követtek el bűntettet. Nem hátríthaják át a felelősséget ajántasáikra, mert azok egyenesen az ő parancsokra jártak el. Felolvasta Mihai Antonescunak az egyik minisztertanácsban tett nyilatkozatát, amelyben az kijelentette: — Nekem mindegy, hogy mint börtörök kerüljünk be a történelembe...

— Nos — mondotta Stoica közvádó —, az alartások semmi egyebet nem tettek, minthogy ezeket a direktívákat magukévá tették.

Ezek után az Antonescu-kormány rémtettelt: a büntető bírókat, a deportálásokat az anglisasi tárcosok bíróságokivall lemeszárítását sorolta fel. Mindkét közvádó halálbüntetést kért a vádlottakra.

A vádészól ehangzása után a védelem kapott szót. Lapzártakor a tárgyalás folyik.

sikü parancsát. Megerősítést vártak volna tőlünk, hogy jó után halhattak el s hogy ezen az utón érdemes lesz hajadók mindnyájunk érdekében egy életen át.

Meghat elcélitunk. Mire észrevettük, hogy itt vannak közöttünk, már vissza kellett térnünk, szívünkben a csalódás keserűségével. Ime, Kolozsvár allg volt tudomásul véltük. Hatvanegy fiatal tanító az iskolai év végével hatvanegy székegy faluba viszi szűkezt az a kibárandító eméket. Bizonytalanul vállk kezében a kréta, melyet a betűt, a magyár műszaki hangjegyek rója majd a kopott iskolai táblára. Bizonytalanul vállk

a csupán való érintkezésében és a felsőbb sége iránti vártakozásban. És nagy próbák jöttek, és is jöttek majd a próbatétel mezején a gyülekezőről. A népével való nagy összekötés az általánosan ászszahajj majd négy-öt hasonló tapasztalata tanítótársával, hogy megkérdézzék egymástól: „mért is, mért is, mért is?”

Időközben kapunk az új soraó főbe-költő nagy figyelemzítőszéklet. Nagy várakozásokra nagy kibárandítószéklet. Nyenkor mindig külső körülményeket okoznak ahelyett, hogy önmagunkba álljanánk. Vajjon önmagunk irányában megérettünk-e ma-

dent s mindig a közté pillanathoz, hogy megadabb egymásnak ne olozzunk csalódások. Ké? S ha máskor nem, legalább ilyen szűkezté pillanathozon rá kellene ébrednünk, hogyha most is itt nem fogjuk meg a magunk dala végét, ha most és itt nem fogjuk meg egymás kezét, mi emyomoljak, összekötjük, magyarak és nemmagyarak, akkor bizony hiába vártuk tanító segítségét. A magunk életünk újjáépítésére. Rajtuk meg. Flé, hogy valóságos demokrácia építse át a közté és börtörözöknek szűkezté az új rabok és új... matás.

SEVENTIMRELI JENO

HIREK

VILÁGOSSÁG

A Romániai Magyar Népi Szövetség központi napilapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Princesi-utca 7. Telefonszám: 153.

Lecső László előadása a székelyföldi petróleumról

KOLOZSVÁR. — Szerdán, május 15-én délután 6 órai kezdettel Lecső László dr. bányafüves, az ismert petróleumkutató nagyjelentőségű előadást tart a Bolyai Tudományegyetem főépületének II. emeleti kémiai előadótermében.

Az előadás címe: „Az erdélyi földgáz és ásványolaj, a medence kizsárolásának antikinézisei”.

Lecső László dr. a Székelyudvarhelyi székely Székelyföldi Bányászati Kutató Társulat elnöke, s kolozsvári előadásában ismerteti a most folyó székelyföldi kutatások eredményeit is. Az előadást szívesen látják a szakemberek, az egyetemi hallgatókat is mindazokat az érdeklődőket, akik a Székelyföld korszerű iparosításának ügyét szívólkönn viselik.

Az előadást követően a BKT kolozsvári osztályának tagjai értekezletet tartanak a Magyar Népi Szövetség székelyudvarhelyi nagygyűlése alkalmából megnyitott bányászati és fűrészipari kiállítású kapcsolatos teendőkről.

A KOLOZSVÁRI HÍVATÁSOS ÚJSÁG. IROK SZAKSZERVEZETE május 16-án, csütörtökön délután 4 órakor a sajtószervező Jókai-utca 16 alatti székházában választmányi ülést tart. A tagok pontos megjelölését kéri a vezetőség.

KOLOZSVÁRI SZOLGÁLTATÁS GYÓGYSZERTÁRAK. Május 14-től május 17-ig zárólag szolgálják: dr. Góma, Hygea, Victoria, Opera. Május 14-én egész éjjel szolgálják: dr. Góma és Victoria gyógyszer-tárok.

KERESKEDELMELI ÉS IPARVALLALATOK FIGYELMEBE! A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara japunk útján az érdekelteket kereskedők és iparvállalatok tudomására hozza, hogy a 634—1943. évi rendelkezésekben előírt bejelentési kötelezettségük — amely szerint az 1946. évi március 31-én szolgálatukban lévő személyzeti kimutatásokat benyújtani kötelesek — határideje május 31-én lejár. A kereskedelmi és iparkamara figyelmezteti az érdekelteket kereskedelmi és iparvállalatokat, hogy ez az utolsó határidő, melynek lejártát után a bejelentést elmulasztó vállalatokat szigorúan megbüntetik.

A KOLOZSVÁRI ÁLLAMI MAGYAR TANNYELVŰ LEANYGIMNAZIUMBAN (volt polgári leányiskola) a vizsgák május 20-án délután 8 órakor kezdődnek az olyan tanulóknak részére, akik két osztályról (III—IV.) tesszék magánvizsgát.

(*) MÉG KAPHATÓ Nagy Miklós: Baromfienyésztés a kisgazdaságban a Józsa Béja A-henzetum könyvesboltjában, Szabad-ság-tér 12.

FELTÉTELKÉP A CÉGBEJEGYZÉSI ILLE-TEKET. A kereskedők cégbejegyzési kamarai hűtőkönyvét az előző 2000 lejről 10.000 lejre tervezték fejtenéni.

JELENTŐSEN MEGJAVUL A BÁNSÁG VASUTI FORGALMA. A Bányász és Temesvári vasuti forgalmat és összeköttetése lényegesen megjavult. A temesvári vasuti átvitel megromlott épületének helyreállítására fél-milliárd lejt utaltak ki. Május 15-től kezdve a Bányászával jelentősen megjavult a vasuti összeköttetés is. A Temesvár—Bukarest vasuti fővonalon naponta két személyvonat, egy Rapid-vonat és egy gyorsvonat fog közlekedni. Külön járát lesz Temesvár és Karánsebes között. Temesvár és Arad között naponta hat vonajárat fogja lebonyolítani a forgalmat. A fehérvári forgalom is — a Lengyelországhoz megkezdett szén eredményeként — lényegesen megjavult. A vasuti fehérvári-igényléseket a vasuti állomások minden késedelem nélkül tudják teljesíteni.

(*) FELHÍVÁS. A Cukrász- és Rekonipari Munkások Szakszervezete felhívja az összes édesiparban dolgozó tagjait, ugyanis: cukrászok, cukorkások, italosok, kizsoltgőzők, sőt, hogy ma délután fél 5 órai kezdettel tartja rendes havi nagy gyűlést. Telteltté a kollektív szerződés hatályos alkalmazása végett, pontos megjelölést kér a Vezetőség.

Nagyenyed környékén is garázdálkodnak a maniusták

NAGYENYED. — Mialatt Anouesen és véreskezű diktatórátus népiörvényszék előtt felelnek tettükért, a történelmi pártokba ösztönözött fasiszta maradványok tovább folytatják garázdálkodásukat. Sorra járják a falvakat s a hírteli méregkeverés minden módszerrel felhasználva, a demokrácia és a magyarság ellen uszítanak.

A Magyar Népi Szövetség nagyenyedi szervezetének jelentése szerint Alsó-Fehér megye több falujában egyre fokozódó terror uralkodik. A már hónapok óta tartó kisebb-nagyobb támadásokat ezidélgi békés uton, helyszíni kiszállásokkal próbálták elrendezni, a bujtogatókat azonban továbbra is provokálnak és aljakbörtörésekre és magyarverésekre biztatják a román lakosságot.

A jelentés szerint az utóbbi időben Matos-estevén, Harin községben, Nagylakon, Szánt-benedeken, Lapádon, Bagóban, Felenyeden és Mirszib községben érte támadás a

magyarságot. Tompa körzeten néhány nappal ezelőtt felbőszült soványasza emek Mianeti éjtöve, a fau utcán halált kiáltják a magyarakra, betörték a házak ablakait, néme-lyik háznak még az ablaküvegét is össze-szúvta.

Május 5-én Lörincéve magyarságot érte hasonló támadás. Nagyobb csoport több nagy-lyar lakás ablakát követve bedobálta, majd a kerítéseket és a kapukat rongálta meg. Manin hível itt is azt követelték, hogy a magyarok azonnal hagyják el a frontot, majd berontottak a házakra és az ott lévő-ket súlyosan bántalmazták. Többek közt Székely Zsiga népi szövetségi vezetőt, akit eszméletlenül szállítapák a nagyenyedi kör-házba. A törököri gazdák, miután a helyi hatóságok nem hoztak intézkedést, a MNSz nagyenyedi szervezetétől kérték sürgős közbejárását a féltelen támadások megszüntetése.

Kedvező fordulatot vett a nagyszalontai Arany-gimnázium épület-ügye

NAGYSZALONTA. — Annakidején jelentette a „Világosság”, hogy a nagyszalontai Arany János-gimnázium épületét, amelynek mintegy 400 növendéke van, fondorlatos uton ki akarta sajátítani egy helybeli román iskola igazgatója 60 növendéke számára, holott az iskolaiügyi hatóságok ennek az iskolának is megfelelő épületet bocsátottak rendelkezésére.

Mint emlékeztet, a MNSz országos központja közölte a gimnázium igazgatójával, hogy az épületet a saját védelme alá helyezi, ugyanakkor pedig az ODA közbenjárt a közoktatásügyi miniszteriumnál az iskolaépületnek a magyar

gimnázium céljaira való végleges biztosítása érdekében.

A napokban Voitec közoktatásügyi miniszter írásban közölte az ODA nagyszalontai bizottságával, hogy az alsófoku hatóságoknak a magyar iskolaépület elvételeére vonatkozó intézkedését azonnali hatállyal felfüggesztette és helyszíni vizsgálatot rendelt el, amelynek lefolytatására Hadházi Sándor kolozsvári magyar tankereületi főfelügyelőt és Braharu román tanfelügyelőt bizta meg.

A közoktatásügyi miniszter végzését Nagyszalonta magyar lakossága megayug-vással vette tudomásul.

MEGJELENT A MONITORUL OFICIAL-BAN A FOGASZOKRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNY. A román hivatalos lap, a Monitorul Oficial május 6-iki száma közli a romániai fogászok szabályozó jogszabályait és működését szabályozó új törvényt.

A BOLYAI DIÁK SZÖVETSÉG rendezésében Sándor Gyula tart előadást május 15-én délután 7 órakor az egyetem Bástya-utca 15 alatti I. emeleti előadótermében „Demokrácia és reakció” címmel. Az előadást vita követi. Vendégeket szívesen látnak.

(*) HALALOZÁSI HIR. Mély fájdalommal tudajuk, hogy forrón szeretett férj, apa, testvér, gyermek, rokon, Földesi József várszertályos életének 39 évében kinos és hosszúságos szenvedés után május 11-én délután 6 órakor elhunyt. Temetése ma, kedden délután 5 órakor lesz a temetői nagykápolná-ból. A gyászoló család.

BORZALMAS RABLOGLYKOSÁG BUKARESTBEN. A fővárosban, a Rovina-utca 2. szám alatti bérház egyik lakásában 22 kézzelírású meggyilkolták Tirer Klára asszonyt. Tirer búktaresti kereskedő feleségét, majd a borzalmas tet, elkövetése után a gyilkosok a lakásban található összes értéket, ékszerket, ruhameit, pénzt két bő-röndbe csomagolva elvitték és elmenekültek. A rendőrség erőyes nyomozás után rövid idő alatt elfogta a két gyilkost: Pinea Berenszeim bacau származású, 35 éves több-szörösen büntetett bejáró és Berger Josef, más néven Ionel gajaci gépkocsizsárgó személyben. Berenszeim a gyilkosság után Bukarestből Aradra menekült és itt tartóztat-ta a rendőrség. A hajósi gyors megállapí-tása szerint a szerencsétlen asszony szívét több késszúrás járta át, fejét pedig vasami kemény tárgyjal a gyilkosok szétronsolták. Az elvetemült rabgyilkosok beismerték tettüket.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

Szemlér Ferenc a „Büvös festék”-ről

KOLOZSVÁR. — A „Büvös festék” cími mesejáték kolozsvári bemutatója alkalmából munkatársunk beszélgetést folytatott a darab fordítójával, Szemlér Ferencel.

— Sajnos, nem oroszról fordítottam a darabot — válaszolta. — Szinte egy esztendője, hogy az egyik moszkvai irodalmi folyóiratban bukkantam erre a ragyogó mesejátékra. A darab annyira megkapott, hogy le kellett fordítanom, jóllehet csak az angol nyelvű szöveg állott rendelkezésemre. Remélem azonban, hogy így sem végeztem rossz munkát. A darab szerzőiről, Brustein Alexandréről és Aubegous Nadjezdáról a nevükön kívül semmit sem tudok. De ha a darabnak sikere lesz — és remélem, lesz —, akkor ez az ő érdemük. A gyermekek bizonyára élvezni fogják a kedves és üde történetet s a fel-nőttek sem fognak unatkozni. Nekem legalább is nagyon tetszett — teszi hozzá kis nevetéssel.

— Ha annyira tetszett a darab, miért hevertette ennyi ideig a kéziratot? — kérdezzük.

— En nem hevertetem a kéziratot — mondja, kicsit elhúzza a száját. — Mielőtt készre volt, rögtön átadtam egy szervezetnek — nem mondom meg, melyiknek —, ahol öröklé panaszokdalt, hogy aines előadni való darabjút. Azonnal elküldtem egy kiadónak is — ennek a nevért sem áruolom el —, de eredménytelenül. Végre actán Szentimrei Jenőnek adtam át a kézirat egy példányát s neki megírtam a darab. Most előadják.

Ezután a darab tárgyáról és műfaji sajátosságáról kérdezzük a költőt. Szemlér Ferenc így válaszol:

— Brustein Alexandra és Aubegous Nadjezsda darabja gyermekekről szól, de nem csupán gyermekjétek. És éppen eb-

ben rejlik a két szöveget író ereje: mesejátékuk ugyanis, mint minden valami-revaló irodalmi munka, tulnatul önmaga és a mese nyelvén jelképes igazságot szállalt meg.

— Az irodalom ismer, még egy híres mesejátékot: Mesterlinok „Kék madárát”, ahol szintén gyermeknek szerepelnek, de a „Kék madár” a „Büvös festék”-hez képest tudós, néhol tudátelekos, bölcselkedő, amivel végeredményben nem tudunk mit kezde-ni. A „Büvös festék” 3 felvonásában azo-nban egyre elkap az az üdeség, ami csak a népmesék sajátja. A gonosz Pók király és az eszelővilág világot teremtő Festő között folyó küzdelem a Jó és Rossz szemtanul-szor megírt, megfestett, megénekelte örök harca, de ezt a jelképet és tanulságot a darab csak a mese fordulataiban sejteti. A szerzőből hiányzik a nagyképűség, talán azért, mert csakugyan gyermekek elő-szánták ezt a darabot s oda hiába is mentek volna savanyú bölcselkedéssel.

— A darab legkedvesebb szereplői az állatok: a sértődékeny Tehen, a barátko-zóteremtő Kutyka, az örökké áhcs Egér. Dehát ez ő jeladatok csak az volt, hogy aláhúzzák és kidomborítsák a Leány, a Fiu és a Festő küzdelmét a sülétszándéku Pók királlyal. Kalandok és veszedelmek után természetesen a gonosz király lesz a vesztes, mint ahogy a mesékben is lenni szokott és quoz a jószág és szépség — je-rele be ismertetését Szemlér Ferenc.

(—)

A Székely Énekkar hangversenye

A háborus aléltárgban tespedő erdélyi magyar énekkari műveltségünknek mutat irányt az élnakarást bizonyító marosvá-sárhelyi Székely Veigyekar, melyet a Ma-

gyar Színházban Chiff Miklós karmester szerezett, irányított, tanított és vezé nyelt.

Nem lényeges pillanatnyilag, hogy meg van mit tanulniok, hogy a női kar nán csen egyensúlyban a férfikkal. Az sem fontos, hogy a hangtömbök sápadtak, az árnyalások egyszeműek és az ellentétet nem elég élesek a hangerősség szembeál-lításánál. Orvendetes, hogy élnek, komo-lyan dolgoznak és mutatják azt a helyes és egyedüli utat, melyen az újraébredő erdélyi karműveltségnek járnia kell.

Végre énekkaraink szakítanak a szel-lemtelen, makacs, csak a szórakozást kere-ső német közpölgári énekléssel. A fejlődés és újraéledés útját a Székely Énekkar Bachnál, Palestrinánál s a nagy középkori mestereken át, az új magyar kórusművé-szet művein: Bárdos, Adam és Kodálynál keresik. Különösen az utóbbi kórusokat énekeltek szívóbb, meggyőződéssel, fegyel-mezetten.

Kétszétélen, hogy a rendezés hiányos-ságának kell betudnia a szomorú érdektalenséget, melyet a színház tátongó néző-tere mutatott. Akik eljöttek, annál lelke-sbben ünnepeleék a dícséretes együttást és karmesterét.

Lakatos István Imre

Kiss Jenő színpadi tüskeresztése elé

Kiss Jenőt eddig mint az új magyar lí-ra egyik kimagasló egyéniségét tartották számon. Irodalmunk gazdag színképében a városban élő, népi származású költő színtel-jentette, azé, aki gyökereit nem veszté el s származása felé mind sajjóbb kegye-letességgel hajlik vissza. Vakító villany-körte fényénél ír, de a gyermekkori petró-leumlámpáról nem tud megfeledkezni, még kevéssé a szomszéd, gyűrtött arokról, melyek valaha körülülék. Életében tovább-viszi az ő életüket.

Csoda-e, ha most, a verstrásslal de nem érő, szokatlanul nyugtalan korszak drá-mát kényszerített ki belőle s hogy ez a dráma éppen egy ilyen falusi petróleum-lámpás homályos világába ragad bennün-ket, oda, ahol az emberi tragédiák a pri-mitivség elsődleges fokán élnek, ahol lá-nyon esett gyalázatnak, anyai féltésnek, apai fájdalomnak oly mélységes jelentése van, mint még csak a balladákban? Kiss Jenő egyéniségét, emberi és magyar elké-telezettségét ismerve, a legtermészetesebb dolog. A fájdalom kutjából hozott fel valamit s most művészkézével magasztal-tatja.

A „Fehér ember” csak egy felvonás: egyetlen kiragadott fejezet a háborús tragédiák végtelen iratlan enciklopédiájá-ból. A szerzőnek nem futotta volna több-re? Vagy inkább a mértéktartás, az ad-gólas művészele parancsolta el a többi szöben való vajúdástól? Alkalmassint az utóbbi fellevés az igaz. Akárhogyis: Kiss Jenő a „Fehér ember”-rel utat mutatott az arádó valósággal egyelőre hiába küzdő íróknak, hogy végre ők is eleven anyagba nyuljanak és a szenvedő embert művészi átélésében mutassák meg önönmagának.

A kolnapi ösbemutató elé érhető ér-deklődéssel néz tehát nemcsak az irodal-mi közvélemény, hanem a színpadon saját problémáit kereső közönség is.

JÉKELY ZOLTÁN

A Székely Színház nagy slhert Régenben

RÉGEN. — (Munkatársunk telefonjele-mése). A Székely Színház az elmúlt szomb-aton és vasárnap Tompa Miklós igazgató vezetésével Régenben vendégkörnyet. Szombaton a „Mócsoly ország”-t, vasárnap a „Luxemburg grófja”-t adták elő a Vé-rosti Muzsuzofozás meglett nagytomé-ben. Az együttes kórus játékat, a pom-pás énekelteket s kórus-között Kovács Irón, Andrák Márton és Lorán György szerep-lését a hívnafóos magyar színikultúrától első alkalommal eljutott régeni magyarság ünneplő lelkesedéssel üdvözölte.

Színházak és mozik műsora:

KOLOZSVÁRI „SZENTGYÖRGYI IST-VAN” ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ: Kedden este 8 órakor: Szonja. Sorozatának 28. Szerdán este 7 órakor: I. Fehér ember. II. Büvös festék. Bemutatóbéret 14. Sorozatszám 20. Csütörtökön este 7 órakor: I. Fehér ember. II. Büvös festék. Napibéret 14. Sorozatszám 30.

KOLOZSVÁRI MOZIK MŰSORA: Capitol: Ejjétra kiderül. Corso: Az úrfelárvázás 6-harcosal. Munkás: Ejjégy gyors. Sejelet: Fekete hajnal. Royal: Szóvally Eva. Unica: Fekete hajnal.

KI TUD RÓLA?

Halmagyl Ferenc lovánadról, aki 1918-ban születt és a debreceni honvédelmi akadé-miát. Mint hadifoglyot Brazóvból ismeretlen helyre vitték. Ertesztést kér a Magyar Népi Szövetség tagozatától, Alsódetrehen 1647 Torda megye címre.

Elsőrendű minőségű tordai oltott és oltatlan **ME É S Z** kupható. Kolozsvár, Galamb-utca 8 szám alatt, (vágóhid mellett)

A nemzetiségi nyelv a közigazgatásban

Demeter János előadása

KOLOZSVÁR. — Demeter János egyetemi tanár „A nemzetiségi nyelv a közigazgatásban” címmel előadást tartott a Bolyai Tudományegyetem szabadegyetemi előadásorozata keretében.

Előadása bevezetésében rövid társadalomtörténeti képet adott, majd arra mutatott rá, hogy nyelvi szempontból kétféle jogrendszer ismeretes: az egyik a nyelvi jogegyenlőség, a másik a nyelvi jogelsőbbiség alapján áll. Nyelvi jogegyenlőség alapján állnak a Szovjetunió kivül Svájc, Kanada és Finnország. Utóbbiban a lakosság tíz százalékát kitevő svéd nemzetiség szabadon használhatja nyelvét a közigazgatásban anyanyelvét. A közép-európai államok a nyelvi jogelsőbbiség alapján állnak.

Az első csoporthoz tartozó államokban is kétféle nyelvi jogegyenlőség van és pedig területi és személyhez kötött jogegyenlőség. Területi nyelvi jogegyenlőségről akkor beszélünk, ha egy meghatározott helyen azonos nyelvcsoporthoz tartozó nemzetiség szabadon használhatja nyelvét a közigazgatásban. Személyhez kötött jogegyenlőség pedig akkor van, ha az illető nemzetiséghez tartozó egyén az ország területén bárhol használhatja anyanyelvét. Ezen utóbbi jogegyenlőség csak a Szovjetunióban van.

A nyelvi jogegyenlőség alapján álló országok közül az osztrák, a magyar, a román és a csehszlovák példát sorakoztatta fel Demeter János és vont közöttük párhuzamot. Romániában 1945-ben szabályozták a nemzetiségek nyelvhasználati jogát. Az előadó az 1945-ös román nemzetiségi törvény hiányosságaira mutatott rá. A román nemzetiségi törvény a magánéletben teljes jogot ad az itt élő nemzetiségeknek nyelvük használatára, de azzal, hogy a leveleken a feladó a városok elnevezését románul kell feltüntetnie. Hivatalos érintkezésben a nemzetiségeknek a törvény szerint akkor van joguk anyanyelvüket használni, ha legalább 30 százalékát teszik ki a vidék lakosságának. Az előadó rámutatott arra, hogy a legkedvezőbb a helyzet azokban az államokban, ahol százalékaránnyal kötik a nemzetiségi nyelvhasználati jogát.

A belső ügyvitel tekintetében viszont a román nemzetiségi törvény a közigazgatásban a nemzetiségi nyelvnek nem ad helyet.

A különböző összehasonlítások alapján az előadó annak a reményének adott kifejezést, hogy a most készülő újabb nemzetiségi törvény minden téren sokkal előrehaladottabb lesz.

Demeter János előadásának anyaga egyébként rövidesen könyv alakban is megjelenik, előbb magyar, majd román nyelven.

As Antifasiszta Nők Szövetsége közli, hogy a férfizokni árusítás még május 13-ig tart. Árusítás a tagsági könyvecskével felmutatása mellett minden hétköznap délután fél 5-től 6 óráig székházunkban, Szabadság-tér 24 szám.

Hölgyeim! Akarják, hogy ruhájuk két nap alatt elkészüljön? Akkor forduljanak bizalommal BÖLÖNINÉHEZ, ki olcsón, szépen és gyorsan varr. Budai Nagy Antal-utca 12

Két faesztergapadfelei motorikus erőre, félműködéshez is alkalmas, különböző esztorgafelszereléssel eladó.

Burger Miklós Szatmár, Decebal-utca (Kölcsey) 1 szám

Figyelem!
INTIM régiségüzlet
Szentegyház-utca 6 szám
vesz, elad és bizományba elfogad antik, arany, ezüst és mindenféle értékű tárgyakat, perzsaszőnyeget.

UJ BÉLYEGÜZLET!
„TRANSYLVANIA” EROS LÁSZLÓ
Dávid Ferenc-utca 12 szám.
Eladás, vétel, csere.
Turul-, Góhát-albumok és kellekek.

„A határokból a fasizmus csinált kínai falakat, de leromboljuk ezeket!”

Szigoruan megbüntetjük a reakciós uszítókat — mondotta Groza miniszterelnök nagyváradai beszédében

NAGYVÁRAD. — (Munkatársunk telefonjelentése). Vasárnap reggel különvonaton Nagyváradra érkezett Groza Péter dr. miniszterelnök Zaroni Romulus földművelésügyi miniszter és több fővárosi újságíró kíséretében.

A miniszterelnököt Nagyvárad lakossága meleg szeretettel fogadta. Az ünnepi alkalmra összegyűltek a környékbeli falvak lakói is. A pályaudvarról a Malinovszki-térre vezető útvonalon olyan paraszti alkalmatosságokat tartottak fel, akiket a demokratikus kormány földreformja juttatott földhöz.

A Malinovszki-téren a miniszterelnök nagyhatású beszédet mondott, melyben foglalkozott Erdély kérdésével. Mindenekelőtt a román reakció május 10-iki magyarellenes provokációjáról beszélt és megígérte, hogy a legsúlyosabban meg fogják büntetni a reakciós uszítókat, akik a kritikanélkül ifjúságot nemzetiségellenes tiltásokra és cselekedetekre bujtogatják.

Groza Péter ezután magyar nyelven mondott beszédében kötelezettséget vállalt a romániai magyarság teljes egyenjogúságának biztosítására.

— A „határ” szó igen nehéz szó — mondotta többek közt. — A fasizmus idején hosszú szenvedést jelentett, de megnyugtató hozhat, ha az igazi demokrácia utját követjük. Az igazi demokrácia erre a fogalomra nem helyez elsőrendű súlyt. Vannak országok, ahol több nép él együtt és van egy olyan ország, ahol harminchétféle nemzetiség él

együtt testvéri egyetértésben és egyenlő jogok között.

— Szabadság minden nép számára és egyenlő jogok, ezek azok, melyek világosan mutatják számunkra az utat, amelyen haladni kell! — hangsúlyozta Groza Péter. — Milyen ne teremthetnének mi Romániában olyan helyzetet, melyben az ország minden fia és minden népe szabadon fejlődhetik?

A miniszterelnök ezután utalt a bukaresti és budapesti operaházak művészcserejére, a minap lezajlott bukaresti magyar-román művész napokra. Kijelentette, hogy minderre azért volt szükség, mert elsősorban a kultúra emberrel teremthetik meg a két együttes nép között az igazi barátságot.

Beszéde további során Groza miniszterelnök a jeglésebben állást foglalt a népcseréről.

— En nem tudok és nem is fogok soha olyan tárgyalásokat folytatni, melyek arra kényszeríték Bihar román népét, hogy elhagyja hazát és földjét — mondta. — Nem akarok olyan tárgyalásokat, melyek Bihar románjait eszakitánának otthonuktól és a temetőben azoktól a síroktól, melyekben őseik porladoznak. De nem veszem a lelkemre azt sem, hogy a székelyföld magyarokat elfozzam a hegyek közül, ahol egész életüket töltötték és ahol évszázadok óta élnek. En nem teszek sem a bihari román, sem a székely hátra hátrányt, hogy új hazát, új otthonot keressen magának. Az ilyen megoldás nem demokratikus, ez fasizista megoldás!

A továbbiakban Groza Péter támadta azt az elgondolást, hogy egyenlő számú román éljen magyar, illetve magyar román urajom ajált. Ez, mint mondta, a fasizista retorziós politikával egyenlő.

— Jól tudjuk, mit jelent a retorziós politika — mondta. — Innen, Biharból sok ezer román tettek át annakidején a határon. Romániából is sok ezer magyart üztek el. Egyik is, másik is retorzióra hivatkoztak. Mindkét nép, a román is, a magyar is, történelmének jogszerencsétlenebb korszakát élte át ebben az időben. A románok kifutásakor elvették utolsó tehenét, a hunyadi csángó még a nyers kenyérét sem vehette ki a dagasztó teknőből. Ez az a retorziós politika, amivel a fasizisták éltek.

Végezetül Groza Péter hangoztatta Románia és Magyarország demokratizálódásának szükségességét, mert egyedül a demokrácia utja vezet el a két nép közötti együttműködés és barátság megvalósításához.

— Ha jól előkészítjük ezt a békét — hangsúlyozta —, akkor az együttélés nem fogja többé megakadályozni, hogy vajaki meglátogathassa vagy meghívthassa magyarországi hozzátartozóját. A határokból a fasizmus csinált kínai falat s ez vezetett az irredentizmus és sovinizmus kifejlődéséhez, ez vezetett a háborúhoz. Mi jermomboljuk ezeket a kínai falakat és mindkét nép számára jobb lesz így! — fejezte be nagyhatású beszédét Groza miniszterelnök.

A háborus bűnösök hatodik csoportja a kolozsvári Népbíróság előtt

KOLOZSVÁR. — A kolozsvári Népbíróság ma, héden kezd meg a háborus bűnösök hatodik csoportjának felelősségrovonását. Huszonhat vádlott közül heten vannak letartóztatásban. A többiek felett távollétükben itélkezik a Népbíróság. A vádirat szerint a vádlottak — oszlam valameányien — felelősségteljes beosztásban, vezető hivatalok élén állva, Eszakerdésben a fasizmus uttoróinak szerepét töltötték be. A horthysta politika végrehajtói voltak, amely sovinizmust, demagógiát, antiszemizmust, minden haladó gondolat megsemmisítését jelentették. A közigazgatási és politikai élet ezen vezetői közül egyesek a hitleri módszereket utánozva, a fellőről kapott rendelkezéseket is följumulták ténykedésükben.

A letartóztatásban lévő hét vádlott Farkas József borsai jegyző, Zahariás Lajos jegyző, Teodor Maruseac nyugdíjas, gróf Bethlen Béla, 1940—1944 nyaráig Szamos megye volt főispánja, Bölya József szamosmegyei jegyző, Pop Victor fajusi bíró és Paczkó Elemér, az Erdélyi Párt volt országgyűlési képviselője.

Ismertelen helyen tartózkodnak: dr. Jurco Flaviu, 1940—1944 májusáig Maramaros megye főispánja, dr. Ajtay Gábor, 1940—1942. évében Maramarosziget volt alispánja, dr. Kádicsfalvi József, Felsővisó volt főszolgabírája, dr. Ráthid Béla 1941—1944-ig Maramarosziget polgármestere, Tóth Vince 1941—1942. évben Maramarosziget rendőrpáncsnoka, Keserű János, a szigetjárás főszolgabírája, Taar Albert, Borsai volt csendőrpáncsnoka, Bónodi József csendőrnagy, határvadászpáncsnok, dr. Pavel Rosel felsővisói főszolgabíró, Marginean Ioan borsai falkitermelő, dr. Lajos Kálmán Maroshévíz volt főszolgabírája, Varga László nagyváradai városi főtitkár, gróf Teleki Béla, az Erdélyi Párt volt elnöke, báró Braunecker Antal volt képviselő, dr. Ajbrecht Dezső volt képviselő, Bálint József román katolikus pap, volt képviselő, dr. Bíró István marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarai titkár, a „Székely Szó” szerkesztője, dr. Gaál Alajos orvos volt képviselő és Nürilásny Zoltán örnagy.

A vádlottak — a vádirat szerint — sok ezer ember kutasításának, elhurcolásának és megsemmisítésének voltak elősegítői. Részesek voltak annak a pusztításnak, amely Magyarország lerombolásához, a magyar nép és a vele együttélők népek százezreinek a kiirtásához vezetett.

Meleg ünnepléssel fogadta Magyarország népe a hazatérő Károlyi Mihályt

BUDAPEST. — Károlyi Mihály, a második magyar köztársaság elnökének hazatérése 27 évi száműzetés után diadalut volt.

Bécsbe Böllni György képviselő vezetésével magyar parlamentári bizottság utazott előbe. Károlyi néhány órára megszakította utját az egykori császárvárosban. Ott nyilatkozatot adott az „Österreichische Zeitung”, a Vörös Hadsereg ausztriai lapja munkatársának. Kijelentette, hogy magyarországi tartózkodása alatt tanulmányozni akarja az ország helyzetét, de politikai szerepet nem szándékozik játszani. Hangsúlyozta, hogy Magyarországot haladó demokratikus államná kell építeni.

A „Wiener Kurir”, az amerikai megszálló hatalom lapja ugyanezen nyilatkozatot közöl a volt elnököt.

— Csak a Dumadence államainak legszorosabb együttműködése teremthet nyugodt és biztos helyzetet Európa e részében — mondta nyilatkozatában Károlyi. — Ez az együttműködés azonban semmiestre sem lehet szovjetellenes jellegű.

Bécsből jövet, a hegyeshalmi határnál az egybegyűlt tömeg virágcsóval borította a hazatérő vonatát. Végig az uton hatalmas rokonszenytüntetések zajlottak le Károlyi és a magyar demokrácia mellett.

Pénteken a magyar nemzetgyűlés üdvözölte Budapestben a 27 évi száműzetés után visszatérő Károlyi Mihályt. A képviselők percekig tartó ünneplésben részesítették a belépő Károlyit és feleségét.

Varga Béla, a magyar nemzetgyűlés elnöke megindultán köszöntötte az országos forradalom vezérét és nyitotta meg az ünnepi ülést. Ezután a Független Kis-

gazdapárt nevében Bartha Albert vezérezredes, a Magyar Kommunista Párt nevében Rajk László belügyminiszter, a Szociáldemokrata Párt nevében Buchinger Manó, a Nemzeti Parasztpárt nevében Veress Péter, a pártokivüliek részéről pedig Nagy Vince üdvözölte Károlyi Mihályt.

Károlyi meghatott szavakkal köszönte meg a magyar nemzetgyűlés üdvözlését és hosszas beszédben fejtette ki álláspontját.

— Bevallom — mondotta többek közt — sokáig már-már azt hittem, hogy én is szaporitok azoknak a számát, akiknek eszméjük csak haláluk után diadalmaskodik. De én megéltem azt, hogy visszatérhettem, hogy demokratikus magyar köztársaság alakult és hogy nyitva áll az ut a progresszív köztársaság felépítésére.

Magyarország és a nagyhatalmak viszonyáról emlékezett meg ezután a magyar demokrácia ősz nesztora:

— En a szovjet orientációnak voltam és vagyok híve — hangsúlyozta. — Optimizmust a Vörös Hadsereg és az orosz nép hatalmas teljesítménye igazolta. A Vörös Hadsereg felszabadította az országot a Horthy-uralom és a náciizmus alól, mely lényegében egy és ugyanaz. Jobb lett volna Magyarország részéről, ha a felszabadításban nekünk is tevékeny szerepünk lett volna.

— Jólal az első világháború előtt éberedtem tudatára — folytatta Károlyi Mihály —, hogy geográfiai okokból és a szlav barátság miatt is nekünk az oroszokkal politikai barátságot kell tartani.

Ez a cárizmus idején volt. Képzhető, mennyire fellelkesültem, amikor Lenin jött, megalkotta a szovjetet és ideológiai-lag közelebb kerültünk az orosz néphez.

— Az orosz orientáció mellett azonban — emelte fel szavát a elnök — nem szabad elfeledkezni a nyugatról sem.

— Ma Angliában valóságos forradalom zajlik le — mondta —, amelyet az angol nép tett lehetővé, amikor — minden jólattal szemben — nem bálványozott hősét, Churchill juttatta többséghez, hanem a munkáspártot.

Végül a magyar belpolitikai kérdésekre áttérve, Károlyi Mihály megállapította, hogy meg kell különböztetni a katolikus vallást és a katolikus politikát.

— Az egyházi földek szétosztása — mondta — nem a keresztény vallás elleni cselekedet volt. Jézus igazi hívei mi vagyunk, akik odaadtuk a legyereket a szegényeknek.

Károlyi Mihály beszédét a nemzetgyűlés minden oldaláról sűrűn felhangzó tapsal fogadták.

Butor, szényeg, írógép

és egyéb értékű tárgyak vétele és eladása.

„UNICOM”

Kossuth Lajos-utca 20. Tel. 508.

APRÓHIRDETÉSEK

S P O R T É L E T

ADAS-VÉTEL

PERZSASZONYEG, butor, írógép és egyéb értéktárgyak vétele és eladása. „Unicom”, Kossuth Lajos-utca 20. Telefon 508.

VESEK és eladók használt ruhát, fehérneműt. Kossuth Lajos-utca 7, Domokos. 454

ASZTALOSOK! Gyalupad, teljesen új, eladó Weisznál. Horea-ut 56. 488

FIGYELEM! Legolcsóbban vásárolhat Kolozsváron férfi és női varrógépeket, kerékpárokat Weisz gépkereskedésében, Horea-ut 56. 488

EZÜSTÖT legmagasabb áron vásárol az Ezüstárugár, Kornis-utca 7. Telefonpalota mellett. 649

ELADÓ téglák, ajtók, ablakok és cement-cserép. Horea-ut 5, ajtó 6. Gr

NŐI kerékpár szép, majdnem új, kifogástalan külső és belső gumikkal eladó. Megtekinthető délután 4 órától Kókert-utca 80 alatt. Gr

KEREMEM az Új lexikon I. kötetét, Kovács könyvkereskedés, Szentegyház-utca 3. Gr

DKW 250 köbcentis motorkefépár, egy szép faragott díofaebédő és egy szép gyár szőnyeg eladó. Székely, Postakert-utca 14. Gr

HASZNALT borotvapengéket köszörülni felolcsóság mellett. Schwarcz Márton műköszörtis, Széchenyi-tér 29. 714

VESEK és eladók használt ruhát, fehérneműt és bluzmánya elfogadók. Rusu, Dávid Ferenc-utca 3. 714

VESEK és eladók használt ruhát, fehérneműt. Szabadság-tér 12, Rácz. 714

VESEK és eladók használt ruhát, fehérneműt és egyéb értékes tárgyakat. Széchenyi-tér 31, udvarban. 714

PING-PONG asztal ütőkkel eladó. Cim, a kiadóban. 749

MOTORKERÉKPÁR üzemképes, egy hengeres mágnes és több motorkefépár-alkatrész eladó. Cim a kiadóban. 749

FOTOCÉLLAS 6x6-os Zeiss „Super-Icona” Teacor 2.8-caj eladó. Deák Ferenc-utca 6, III. emelet, 47-es ajtó. 817

HIS MASTER'S VOICE elektromos lemezjátszó rádióval, művész. és tánclemezekkel eladó. Mária királyné-utca 6, III. emelet, 47-es ajtó. 817

SIFON, ágyak, szekrények eladók. Magyar-utca 73. 766

ELADÓ egy új Singer varrógép, egy kis jégsezekrény, egy összecsatolható vasgép és üres ládak. Majális-utca 5. 737

HÖLGYFODRASZOK! Garantált Daur-anyag, perhidrol, ajátétek, vatta kapható. Id. Muzsa Gulánál, Mária királyné-utca 6. 792

ELADÓ egy hathengeres „Pontiac” luxus-kocsit. Érdeklődni Tesslernél, Horea-ut 22. 807

AUTÓBUSZ 4 hengeres Ford, üzemképes állapotban eladó vagy társulni. Nyerges, Kolozsvár, Horea-ut 34. 818

ELADÓ egy karikahajós varrógép vagy elcsereplendő egy rádióval. Csaba vezér-utca 103. 799

KOMBINÁLT szobák, tejjelők, világos hájk, konyhaberendezések stb. butorok olcsón eladók. Dózsa-utca 13, butorüzlet. 863

EGY jókarban lévő világos férfiruha kö-zépméretű eladó. Kiss, Ma'om-utca 27. 858

ELADÓ kis kézikocsi. Horea-ut 66, fő-szerület. 866

PRIMA viharhártyát és női ballion eladó. Fejedelem-utca 16, II. 5. 893

120-AS regiszteres Accorcion eladó. Deák Ferenc-utca 6, III. emelet, 47. ajtó. 817

JOKARBAN lévő sportkocsit eladó. Aron Pumnul-utca (volt Pasteur) 25. Gr

ELADÓ sürgősen és olcsón egy festetlen kombinált szobaberendezés. Banatu-utca 68. szám. 892

EGY 8-as harisnya körkötőgép és egy jó szobakánya szén- és fafűtésre eladó. Jókaf-utca 27, szűcsüzlet. 891

„HAMBURGER” rövid, keresztváros feke-te zongora a legkifinomított állapotban eladó. Cim a kiadóban. 890

HALÓ és ebédőberendezés új, gyönyörű kivitelben, reklámlekt eladók. Érdeklődni 2-5-ig, Horea-ut 14, kapu ajatt. 889

ÚJ grenadin ruha, kertiszék, gépszőnyeg eladó. Mária királyné-utca 34, II. em. 12. Gr

EGY férfi kerékpár eladó. Szentegyház-utca 28. 880

EZÜSTÖT magas áron vásárolunk. Urbansky és Kérdő ékszerüzlet, Szabadság-tér 24. szám. 879

KOMBINÁLT szekrény, reklámle, hádó-szoba eladó. Bethlen-utca 8, asztalosnál. 878

ELADÓ szép kombinált szobabutor tíz-millióért. Deák Ferenc-utca 17, emelet, hal-ra. 883

ELADÓ férfi kerékpár, angora kártológép, csomagepütfelszerelés (vegezzéssel). Móc-ka-utca 38, asztalosnál. 882

ELADÓ finom hencsertakaró. Marinescu-utca 27. 875

EGY férfi kerékpár eladó. Wilson-utca 6. 869

JOKARBAN lévő 125-ös motorkefépár veszek. Harasztos, Föld-utca 9. 876

GOLYÓSPRES eladó. Horea-ut 64. 868

AUTÓSOK! Bőrkanapé vastag, elsőrendű bőrrel bevonva, kb. 40 kvadrát, cipőnek, autótűzésnek igen alkalmas, nagyon olcsón eladó. Megbizva „Libertas”, Mária királyné-utca 40. 270

MÜLEPET kap korai méhrajokért, msh-rajokat veszek. Kovács, Szamosújvár, Clo-sca-utca 6. 847

ELADÓ egy 800 mm-es cséplőgarnitúra benzinnel üzemelő, Hodrea Ilie Valsoara, Ko-lozsvár megye. 887

ALKALMAZÁST KAPHAT TARSAT keresek Széchenyi-tér 24 alatti bodegához, esetleg átadom berendezéssel.

BÓRDISZMUVES segédet és tűzőnőt jó fi-zetéssel felveszek. Márton, Szentegyház-utca 11. 746

EJJELEI őrt keresek fémpipari üzemhez, le-hetőleg vasuti nyugdíjast. Érdeklődni Beth-lenkert-utca 5. ajatt. 765

CIPESZSEGÉDET, jó munkást, aki ért a parafás munkához is, azonnal felveszek. Cim a kiadóban. 862

JÖLFÖZŐ mindenféle leányt felveszek. Gyu-lai Pál-utca 21. 857

PERZSACSOMOZO nőt felveszek. Sebes-tyén, Kin'zsi-utca 8. 855

KERESEK románul tudó, jobb csaldából való leányt 8 éves gyermek oktatására. Ca-pusan cukrászda, Deák Ferenc-utca 10. 897

IRODAI gyakorlatlalt, perfekt román-magyar nyelvet bíró, gépirni tudó kisas-szonyt azonnal felvesz a „Promptus” ingat-lanforgalmi iroda, Dózsa György-utca 29, I. emelet. 895

AZONNALRA vagy 15-ére bejárónót ke-ressek. Zrínyi-utca 12, földszint. 893

MOTORKERÉKPÁRSZERELŐ kis tékével vagy szerszámokkal betársulhat műszerész-műhelybe. Esetleg pénzes társat keresek. Cim a kiadóban. 885

JÓ pincével, engedélyvel rendelkezőt ke-ressek, lehet vendéglős is, aki sárdi, magyarige-ni boraimat kiadásitana, mint társ. Gelu-utca 24. 872

ÖNÁLLÓ varrónót magas fizetéssel állan-dó ajkalmazásra felveszek. Munkácsy-utca 16. 871

AZONNALRA keresek önálló és kézi var-róeszközöket. Dózsa György-utca 37, II. 6. 849

FIATAL ügynököt keresek azonnalai rö-vítáruszakmában. Cim a kiadóban. 848

EGY mindenféle leányt felveszek. Szenteg-yház-utca 11, Laydáné. 846

RÖNKMUNKASOKAT alkalmazzunk. Valea Somesului Kolozsvár, Corvin-tér 3. 881

ALKALMAZÁST KERES FÜRDŐRUHAK javítását. elvállalom. Unió-utca 20, költőde, udvarban. 828

LÁTSZERÉSZ segéd román-magyar-né-met nyelvtudással állást keres. Cim a kiadó-ban. 841

NEGY középszokját végzett nő irodai, pénztárnoki, esetleg eljárónői állást vá-ljal. Kulcsárné, Dózsa-utca 37. 850

INGATLAN-LAKAS ELCSERELNÉM Nagyváradon lévő két szoba, konyha házat kolozsvárral. Szap-pan-utca 8. 747

KERESEK azonnal beköltözhető 1 szoba, konyha és előszobás lakást háromszemélyes családj részére. Ertesítést az Orion Fém-mű-vek R. T., Szeszyár-utca 8 alá kérek. 781

SÜRGŐSEN eladó központban 4 szobás, fűrdőszobás masszív napos ház 50 millióért. Bocsánzi, Unió-utca 10. 802

KERESEK butorozott szoba, konyhát. Ci-meket „Lelépést fizetek” jellegre a kiadóba kérek. 791

URISZOBÁT jókarban lévő és két jobb festményt megvételere keresek. Telefon 222. 803

SÜRGŐSEN eladó Erzsébet-ut folytatásá-ban kertes családi ház 2 szoba, konyha, ve-randa, + 2x1 szoba, konyha, + 3x1 szoba 40 millióért, Rákóczi-negyedben modern ház 3x1 szoba, konyha, fűrdőszoba, plusz 2x2 szoba, 45 millióért. Mezey ingatlanforgalmi iroda, Dózsa György-utca 16, I. em. 843

LEHETŐLEG külföldi irodai szobát ke-ressek a főtérszobákban. „Vidéki” jellegre. 853

DOHANYGARI alkalmazott keres egy szobát me lékhelyiséggel a város bármely ré-szén. Lelépésért. Tordai-ut 27. 845

Izgalmas küzdelem után újra eldöntetlenül végződött a Vasas-Szabadság mérkőzés

KOLOZSVAR. — A városi sporttelepet közel 5000 főnyi közönség előtt játszották je vasárnap délután a Vasas-Szabadság vízszavagó mérkőzést, amely izgalmas és heves küzdelem után 1:1 (0:0) arányban újra eldöntetlenül végződött. Az első félidőben a kolozsvári csapat volt nagyobb főjényben, de nem tudta kihasználni kedvező gól-helyzeit. Szünet után a Szabadság magára találva Barátki és Spielmann révén több veszélyes támadást vezetett, amelynek meg is lett az eredménye.

A vezető gólt a második félidő 18. percé-ben 11-esből érte el a Vasas, Lóránt a 16-oson bejött kézzel érintette a labdát. A büntetőrugást Bojdzsár góllá értékesítette. A rákövetkező percekben nyomászó lett a Vasas főjénye, de hol Coracu, hol Kovács V. csaknem a kapu szájából lötték kapu fölé

a labdát. A 36. percben Barátki 20 méteres szabadrugóját Bojdzsár hatalmas bravúrjal kivédte, de a 40. percben már nem tudta megakadályozni a Szabadság egyenlítő gól-ját, amelyet Bodó őt lépésről lött a Vasas hájójába.

A játék képe alapján a Vasas győzelme megérdemelt lett volna, de csatársora nem tudott megbirkózni a Szabadság kitünő vé-delmével, amelynek csapátában Tóth kapu, Sarovetzky, Juhász és Lóránt egymást mu-jták felül kitünő játékkal. Spielmann és Barátki is jó játszottak. A Vasas csapata-ból Börzell, Farmathy, Kovács IV., Bojdz-sár és Coracu, aki a sérült Bodoja helyét játszotta, emelkedett ki a csapából.

A mérkőzést Varga Albert tárgyilagosa-n vezette.

Ma délután 6 órakor Kolozsvár A és B válogatott csapata egymás ellen játszik

KOLOZSVAR. — Ma, kedden délután 6 órakor a városi sporttelepen igen érdekesnek ígérkező, válogatójellegű mérkőzés lesz. Az Arad és Temesvár ellen készülő Kolozsvár A és B válogatott csapata egymás ellen ját-szik. A mérkőzésre Munteanu szövetségi kapitány az Universitatea és a Vasas csapa-tából 9-9, a Dermata, Victoria és a CFR csapataiból 6-6, a Sanitas-Haggibborból 2

játékos, míg az Orionból Kurkót rendelté ki a mai válogató mérkőzésre, amelyet Sej-ceanu Grigore fog vezetni.

A két határjéző K. Nagy Lajos és Kocz Rudolf lesz.

Előzőleg délután 4 órakor a Schull-kendő-gyár csapata a déli Hegyvidékesek ellen ját-szik Bojdzs László vezetésével a Victoria Kupáért.

A Dermata, Victoria és Sanitas-Haggibbor sorozatos győzelmeiket érték el vidéken

KOLOZSVAR. — A kolozsvári csapatok közül a Dermata, Victoria és a Sanitas-Haggibbor az elmúlt napokban nagy sikerrel szerepeltek vidéken. A börgyáriak labda-rugócsapata kitünő formában játszva 5:2 (2:0) arányban győzött — szép iskolajáték után — Nagyszalontán a Törökvs ellen, Szász 2, Fekete 2 és Frensz góllalval.

A Victoria Nagybánán szerepelt, ahol iz-galmas és szép játék után megérdemelten győzött 3:2 (1:2) arányban az NSE felett Negruđu 2 és Vigu góllalval. A Victoria szombaton a Minaur ellen 1:1 (0:0) arány-

ban játszott. A kolozsvári csapat gólját Za-han lötte.

A Sanitas-Haggibbor labdarugócsapata Máramaroszigeten játszott két mérkőzést. Első nap 3000 főnyi közönség előtt gyönyörű iskolajáték után 4:3 (2:1) arányban győzött Kovács Pál 2 és Bakos 2 góllalval az ottani Victoria ellen. Másnap a Sanitas-Haggibbor a máramaroszigeti Törökvs ellen 1:1 (1:1) arányban játszott. A kolozsváriak gólját Bakos szerezte meg. A máramaroszigeti közönség mindkét nap nagy ünneplésben ré-szesült a kolozsvári csapatot szép játé-kaért.

SPORTHIRADÓ

A középszokjai bajnokságok küzdejmeiben az állam román gyakorlógimnázium 7:0 (5:0) arányban győzött az állam magyar gyakorlógimnázium csapata ellen Ghita 2, Brebelanu 2, Mora, Tanasescu és Badescu góllalval. A katolikus gimnázium—tanító-közép mérkőzés 2:2 (2:1) arányban eldőntetlenül végződött. Góllövők Boesárdi és Konkó, illetve Tálás 2. Mindkét mérkőzést Pojkó jói vezette.

Anglia labdarugó válogatottja 4:1 (0:0) arányban győzött Londonban Sváje váloga-tottja ellen, amely a mérkőzés 70-ik percéig 1:0 arányban vezetett. A 75.000 néző előtt lejátszott mérkőzésen a svájci csapat játé-kával nagy sikert aratott.

A Fermata labdarugócsapata vasárnap az Orion ellen játszott volna barátságos mér-kőzést. Az Orion teljes együttese nem jelen-meg. Helyette a Fermata-Orion vegyes csapata 9:2 (4:2) arányban legyőzte a KKASE csapatát Bájnt 6, Csete, Kiss és Barabás góllalval. A KKASE részéről Hu-bert és Kovács volt eredményes. A KKASE ellenfele, a CFR Somes szintén nem jelent meg.

Arud válogatott labdarugócsapata Temes-váron 1:1 arányban eldöntetlenül játszott a város válogatottjával. A B csapatok mérkő-zése ugyancsak Temesváron 2:2 arányban szintén eldöntetlenül végződött.

ELVESZTETTEM Fischer Zoltán névre szóló iratimat. Becsületese megtaláló adja le Karl Mark-utca 76 ajtó jutalom ellenében. 851

VAGONTÁRSNAK Budapestre 3-4 személy azonnal jelentkezzen. Holdvilág-utca 41. 865

SZEGEDRE utazom, megbizásokat elváll-lok. Vár-utca 12. 861

ELVESZETT egy félpár gyermekszandál május 10-én. Kérem a megtalálót, adja be Kossuth Lajos-utca 30 alá, Nagynéhoz. 859

KEREM azt az Ujeto nőt, akinek két rídik-ül át jett adva László Irmánál, szivesked-jék átadni Szentjétek-utca 23 alá. 854

BERBE vennék egy jókarban lévő 2-3 tonnás teherautót. Ugyanott eladó egy áram-voznalas Buick luxus karosszéria saeszé eő és egy inkompett motor, egy 1 1/2 tonnás Opel-Blytz sasszékabinn Deff és egyéb hozzáva-alkatrészekkel. Cim Deák Ferenc-utca 6, lakatosmühely. 896

MAJUS 12-én 1/8 és 9 óra között elvesz-tettem egy Omega arany karórát. Becsületese megtaláló 200.000 lej jutalomban részesei. Cim Rapid büfé, Dózsa György-utca 2. 886

TEMESVÁRI fényképezőnő férjhez men-ni 40-50 közötti urlemberekhez, lehet özvegy vagy deportált. Csak komoly urlemberek je-lenkezzen. Cim a kiadóban. 890

37 EVES vidéki özvegyasszony magához való iparosember ismeretelégét keres házias-ság céljából. Cim a kiadóban. 878

FÜZÖK, melltartók nagyon szép kivite-len készülnek. Schönbergerné, Szécheny-i-tér 2, emelet. 844

BOLDGOAEB jövőránnyitáshoz tenni meg önmagadat. Speciális módszerek. Máj-telektan vizsgálatok és tanácsadás levélben is. Gyógyító nevelés. Prof. Francor, Köve-s-pád-utca 12. Fogad délután 4-8-ig. 822

Boru esetén?

Derü esetén?

Megsugjuk Önnek a választ

Béke öterem

Béke kert

(Kellemes emeleti helyiségek.)

A belváros legszebb kerthelyisége.

Március 6-utca (volt Szentegyház) 34.

Mindkét helyen izletes konyha, kitünő italok, figyelmes kiszolgálás. Harry hangulatzené szórakoztat. Jól jegyezze meg a címet.